

Победа "мачке у цаку"

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 01 април 2014 20:00

Не могу да се начудим чуђењу јавности због изборних резултата и Вучићевог тријумфа. Те „политички земљотрес“, те „цунами“ и остала климатска и геолошка чуда. Као да би ових ванредних избора уопште било да је постојала иоле реална могућност да се они заврше другачије. И као да овај досадни аналитичар није пре два и по месеца на овим истим страницама написао – и поновио на још неколико места – да је „једина неизвесност у вези са предстојећим изборима то да ли ће их бити, све остало је рутина“. А пре три-четири недеље констатовао да ово гласање сви доживљавају као формалност која се мора „одрадити“ и поручио – „видимо се на следећим изборима“.

Ипак, постоје најмање два – можда чак и три – добра, то јест, корисна разлога за ову лажну изненађеност. Под један, ако је резултат избора изненађујући, то значи да су избори били неизвесни. А то, опет, значи да су били поштени и регуларни, с обзиром да је отвореност и неизвесност исхода један од неколицине критеријума за потврду да су неки избори били „фер и демократски“. Осим тога (под два), уколико резултат није био обезбеђен и загарантован, отвара се додатни простор за свеопшту удивљеност постигнутим „сензационалним успехом“, величином победе и мудрим руковођењем Апсолутног Изборног Победника. И, коначно, уколико резултат није био унапред познат, онда (по принципу, „гле, ко би се томе надао?!“) ни безбројни саучесници (домаћи и страни) и подизвођачи у овом пројекту изградње Великог Вође нису ништа криви, нити сnose одговорност за евентуалну штету која може настати по демократију и по државу.

А да ће те штете бити, нема(м) никакве сумње, иако, у овом тренутку, чини се, о томе мало ко брине. А када већини коначно стигне из гласачке кутије у главу, онда обично више нема много помоћи. При чему, да се разумемо, није главни ни највећи проблем то што је СНС, односно Вучић, тако убедљиво победио и, што својим гласовима, што захваљујући преливању и „господину Донту“, освојио апсолутну већину посланичких мандата. То се дешава, истина, не баш тако често, али то не може бити главни аргумент ни за бригу, ни за оспоравање. Није, такође, проблем (мада није за игнорисање) ни то што је излазност за српске прилике била изузетно мала. Заправо, најмања у историји српског вишестраначја – што је податак који се некако забашурује у мору удворичких

Победа "мачке у цаку"

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 01 април 2014 20:00

анализа Вучићеве „апсолутне победе“. На ове изборе је изашло 53,12 одсто гласача, што је више од четири процента мање од другог најлошијег резултата у протеклих четврт века. СНС јесте добио много гласова (1.727.444), али ипак знатно мање од СПС-а 1990. и ДОС-а 2000. Дакле, поента је да није Вучић толико апсолутно победио, колико су сви други апсолутно изгубили.

Елем, излазност јесте била мања него икад, али не толико мала да би угрозила легитимност резултата. Као што их не угрожава ни размера саме победе. Па шта је онда проблем? Е, па, проблем је буквално све остало.

Ни по јада што је неко убедљиво победио. Штавише, то не би морало бити лоше, с обзиром да је овом друштву, ако намерава да се покрене из живог блата у којем смо заглављени, заиста неопходан шири консензус који може, мада и не мора, да се манифестује и масовном подршком за једну политичку опцију. Није, дакле, проблем убедљива победа, него то како се до ње дошло. А дошло се кршењем и извргавањем руглу дословно свих елемената политичког плурализма и демократске изборне процедуре.

Најпре, и најважније (о томе сам шире говорио у претходним текстовима). Ови избори су се одигравали у сенци апсолутне инструментализације „борбе против криминала“ и криминализације опозиције. Медији су, као никада у толикој мери, били под апсолутном контролом владајуће странке, а сваки глас критике је сместа жигосан као припадништво „тајкунско-мафијашком лобију“. Грађани су, као и на низу локалних избора који су претходили, били изложени недопустивој пресији страначких „активиста“ са службеним легитимацијама, а у кампањи се готово нико није усуђивао да напада саму власт Вучића

Победа "мачке у цаку"

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 01 април 2014 20:00

и СНС.

Такође, на овим изборима се, у режији режима, појавио и велики број „фантомских“ листа, које су имале задатак да кампању и изборе што је могуће више замуће, обесмисле и огаде обичном човеку. Било их је доста, нарочито на тзв. „патриотском“ делу политичког спектра, јер је очигледно постојао страх да се са те стране не појави неки проблем, или, недајбоже, заједничка патриотска листа. Зато се којекаквим „патриотским покретима“, „блоковима“ и „странкама“ великодушно давао потребан број потписа, новац за кампању и солидна медијска промоција у замену за нешто одвучених, развучених или разочараних патриотских гласова.

Најзад, ако неко још није сасвим убеђен, помислите на чињеницу да су и „леви“ и „десни“, односно, и „патриоте“ и „европејци“ (сад не говорим о „макетама“, него онима колико-толико аутентичним и правим политичким актерима) на изборе ишли у више колона, као разбијена војска, иако је било више него јасно да само укрупњени имају какве-такве шансе, ако не да победе, а оно макар да поуздано преживе. Е, сад, истини за вољу, не може се ту сасвим искључити ни суицидни импулс, ни лидерске сујете. Али је, ипак, више него јасно да је и Вучићева рука пресудно допринела томе да се „патриоте“ не уједине, односно, да се „демократе“ додатно разједине – што ове, наравно, не амнестира, али доста говори о атмосфери у којој су се избори одвијали.

Укратко: ови избори нису били ни „фер“ ни „демократски“ – напротив, били су ругло и карикатура – и страшно је што то готово нико у Србији не сме или не жели јасно и јавно да каже. Победници то, разуме се, неће рећи. А поражени, делом, не смеју из страха од одмазде, а делом и не желе, јер би тиме признали своју глупост, грешку или саучесништво у читавој фарси. (Тако је, рецимо, Војислав Коштуница тек у изборној ноћи прозборио нешто о „нерегуларним условима“, а да пре тога, надајући се сигурном цензусу, месецима на ту тему није рекао ни реч, баш као ни Чедомир Јовановић, него су, шта више, обојица за Вучићев рачун хајкали на изборе).

Но, било како било, да видимо, коначно, ко је победио – тачније, „шта“ је то победило?

Један од првих утисака је да су СНС-ови бирачи веома добро демографски распоређени, како географски, тако и по полу и временском добу. (Једино, малчице „шкрипи“ у образовном нивоу, тј. доминира им „основно“ и „средње стручно“ образовање, али то није нешто што квари изборну срећу – чак напротив!) Другим речима, за разлику

Победа "мачке у цаку"

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 01 април 2014 20:00

од, на пример, ДС-овог бирачког тела које је поново сатерано у пар (централно)београдских општина, или оног СПС-овог које рапидно стари и већински је нагурано у категорију „60 плус“, или радикала и Двери, који остају изразито „мушке“ странке (насупротив, код „женскиња“ и даље натпросечно популарног, Бориса Тадића), Вучића и СНС у овом тренутку подједнако подржавају и млади и стари, и мушкарци и жене, на селу и у граду, и на северу и на југу.

Фебруар 2014.	Заступљеност испитаника према полу		
	мушки	женски	Укупно
СНС - А. Вучић	50.0%	50.0%	100.0%
СПС/ПМС/С - И. Дачић	49.0%	51.0%	100.0%
ДС - В. Коштулица	57.5%	42.5%	100.0%
ЛДП/СДП/БЗС - Ч. Јовановић	63.0%	37.0%	100.0%
СРС/Образ/Наша - В. Шешел	88.9%	11.1%	100.0%
УРС - М. Динчић	61.5%	38.5%	100.0%
ДС - Д. Ђилас	48.0%	54.0%	100.0%
Двери - Б. Обрадовић	70.6%	29.4%	100.0%
НС - Б. Тадић	33.9%	66.1%	100.0%
Некадашњени	42.0%	58.0%	100.0%

Фебруар 2014.	Заступљеност испитаника према старосној категорији		
	до 40 год.	од 40 до 60 год.	преко 60 год.
СНС - А. Вучић	21.8%	43.9%	34.4%
СПС/ПМС/С - И. Дачић	7.3%	30.2%	62.5%
ДС - В. Коштулица	27.6%	45.0%	27.3%
ЛДП/СДП/БЗС - Ч. Јовановић	66.7%	22.2%	11.1%
СРС/Образ/Наша - В. Шешел	66.7%	11.1%	22.2%
УРС - М. Динчић	30.8%	38.5%	30.0%
ДС - Д. Ђилас	44.0%	36.0%	20.0%
Двери - Б. Обрадовић	64.7%	35.3%	0%
НС - Б. Тадић	37.1%	48.4%	14.5%
Некадашњени	35.0%	43.3%	21.7%

Фебруар 2014.	Да ли користите интернет и колико често ?		
	свакодневно	неколико пута недељно	не користим интернет
СНС - А. Вучић	31.3%	20.1%	48.6%
СПС/ПМС/С - И. Дачић	15.0%	16.7%	67.7%
ДС - В. Коштулица	55.0%	12.5%	32.5%
ЛДП/СДП/БЗС - Ч. Јовановић	85.2%	7.4%	7.4%
СРС/Образ/Наша - В. Шешел	33.3%	33.3%	33.3%
УРС - М. Динчић	61.0%	0%	38.5%
ДС - Д. Ђилас	66.0%	16.0%	16.0%
Двери - Б. Обрадовић	70.0%	17.0%	11.0%
НС - Б. Тадић	64.0%	12.9%	22.0%
Некадашњени	50.0%	17.2%	32.2%

Фебруар 2014.	Да ли подржавате указ Србије у ЕУ?		
	ДА	НЕ	немам став
СНС - А. Вучић	63.1%	26.3%	10.6%
СПС/ПМС/С - И. Дачић	55.2%	33.3%	11.5%
ДС - В. Коштулица	20.5%	71.8%	7.7%
ЛДП/СДП/БЗС - Ч. Јовановић	96.3%	3.7%	0%
СРС/Образ/Наша - В. Шешел	11.1%	66.7%	22.2%
УРС - М. Динчић	76.9%	7.7%	15.4%
ДС - Д. Ђилас	94.0%	4.0%	2.0%
Двери - Б. Обрадовић	11.8%	64.7%	23.5%
НС - Б. Тадић	75.8%	12.9%	11.3%
Некадашњени	49.7%	29.3%	21.0%

Октобар 2013.	Да ли подржавате указ Србије у ЕУ?		
	ДА	НЕ	немам став
ДС (Д. Ђилас)	81.3%	14.0%	4.3%
СНС (А. Вучић)	42.2%	46.1%	12.7%
СРС (В. Шешел)	20.0%	80.0%	0%
ДС (В. Коштулица)	10.3%	79.3%	10.3%
СПС/ПМС/С (И. Дачић)	41.9%	36.5%	21.6%
ЛДП (Ч. Јовановић)	81.0%	4.8%	14.3%
УРС (М. Динчић)	85.0%	5.0%	10.0%
Некадашњени	46.0%	31.8%	21.6%

Победа "мачке у цаку"

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 01 април 2014 20:00

Ипак, оно што највише упада у очи и што, реално, Вучића кандидује за српског „најевропљанина“ барем наредних десет година, јесте то како је из месеца у месец, и из истраживања у истраживање, постепено „претапао“ своје бираче. То јест, преводио из из евроскептичког (па и еврофобног) у еврофилни табор. Но, оно што ових дана изазива несаницу међу дежурнима на бранику ЕУ отаџбине јесте дилема да ли би на исти начин могао да их преведе и на другу страну. (Мој одговор, базиран на вишегодишњем праћењу јавног мњења и, нарочито, понашању СНС-овог бирачког тела, гласи – могао би, ако хоће.)

СНС је заиста „Србија у малом“. Добро, можда она мало гора, непринципијелнија, алавија, необразованија и неморалнија Србија, али то је, отприлике, то. Уосталом, питање је да ли она друга, боља, уопште и постоји, или је само колективна рационализација, пројекција и мит. У сваком случају, чак и ако је некад постојала, одавно је – политички и физички – обамрла, разочарала се и компромитовала. Компромитовала се, тачније компромитовали су је њени политички предводници, као и лицемерје оних (споља и изнутра) који су реч „демократија“ изједначили са политичким и економским интересом САД и Запада. А не ретко и са сопственим личним или партијским интересом. И онда са таквом мерном мотком годинама самеравали „демократска постигнућа“ и „демократске домете“ појединаца, странака, и земаља.

Као што сам већ рекао, најболнији, хроничан и тешко решив проблем Вучића и СНС-а су кадрови. Ем их нема иоле компетентних, ем и оно што би се, ту и тамо, могло наћи тешко да може функционисати под непрестаном паском Великог Вође и/или његовог непосредног окружења, без чијег аминовања се дословно ништа не може решити ни одлучити. Вучић је окружен слепим и углавном неспособним послушницима, због чега (тако он то, вероватно, не без основа, себи представља), мора сам да брине и одлучује о свему. А када би се, којим случајем, и појавио неко аутономнији – и од њега би се подједнако захтевала слепа послушност. И тако у круг.

Победа "мачке у цаку"

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 01 април 2014 20:00

Фебруар 2014

Да ли сте за то да Србија развија:

ЛИСТА	најбоље могуће односе са Русијом, на тек оца са ЕУ	најбоље могуће односе са ЕУ, на тек оца са Русијом	подељено добро односи и са ЕУ и са Русијом	не знам/никога нема	Укупно
СНС - А. Вучић	21.3%	7.8%	88.3%	5.6%	100.0%
СНС, ПУПС, ЈС - И. Драшковић	28.1%	11.5%	55.2%	5.2%	100.0%
ДСС - В. Коштулица	50.0%	7.5%	30.0%	2.5%	100.0%

